

POMNIKI W POLSCE I NA ŚWIECIE

Najbardziej znane, oprócz przedstawionych na tablicy, pomniki Mikołaja Kopernika to:

- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta krakowskiego rzeźbiarza Walerego Gadomskiego w siedzibie Polskiej Akademii Nauk przy ulicy Sławkowskiej w Krakowie, 1872; astronom w polskim stroju siedzi oparty o astrolabium, a u jego stóp leży otwarta książka;
- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta Tomasza Oskara Sosnowskiego na dziedzińcu kościoła Księży Zmartwychwstańców w Rzymie, 1873;
- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta Cypriana Godebskiego w Krakowie, 1900; Mikołaj Kopernik w stroju żaka, z astrolabium w dłoni, stoi na granitowym cokole z wmontowanymi czterema tablicami informacyjnymi; umieszczono go początkowo na dziedzińcu Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, w 1953 roku z inicjatywy Karola Estreichera przeniesiono na Planty przed gmach Collegium Novum UJ;
- ◆ popiersie Mikołaja Kopernika dłuta poznańskiego malarza Mariana Jaroczyńskiego w Pałacu Młodzieży w Poznaniu, ok. 1900;
- ◆ popiersie Mikołaja Kopernika dłuta berlińskiego rzeźbiarza Johannessa Götza w Olsztynie, odsłonięcie 1916; początkowo umieszczono je na placu Kopernika, w 1936 zaś przeniesiono do Zamku Olsztyńskiego, a w 1946 ustawiono przed Zamkiem;
- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta krakowskiego rzeźbiarza i grafika Jerzego Bandury przed Planetarium Śląskim w Chorzowie, 1955; granitowa grubo ciosana postać astronoma ma twarz zwróconą ku niebu, a w rękach trzyma kulę ziemską;
- ◆ popiersie Mikołaja Kopernika dłuta związanego z Warmią i Mazurami rzeźbiarza Bolesława Marschalla w Lidzbarku Warmińskim, 1966; zostało ufundowane przez młodzież, rodziców i nauczycieli Szkoły Podstawowej nr 1, przed którą stoi; popiersie zostało zrobione z kieleckiego piaskowca; rzeźbiarz wykonał też popiersia w Iławie i Mrągowie (1973), jedno z nich trafiło do Filadelfii;
- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta olsztyńskiej rzeźbiarki Urszuli Szymt w Olsztynie, 2003; Mikołaj Kopernik w długim płaszczu z futrzanym kołnierzem, z astrolabium i zwojem papieru w rękach, siedzi na ceglany murku u wejścia do Zamku Olsztyńskiego;
- ◆ pomnik Mikołaja Kopernika dłuta Wiktora Brodzkiego w Muzeum Narodowym w Rapperswilu, b.d.

Pomnik Mikołaja Kopernika dłuta L. Dalcheva, P. Atanasova przed Planetarium im. Mikołaja Kopernika w Warnie, 1968, APAN, ZF, V-234

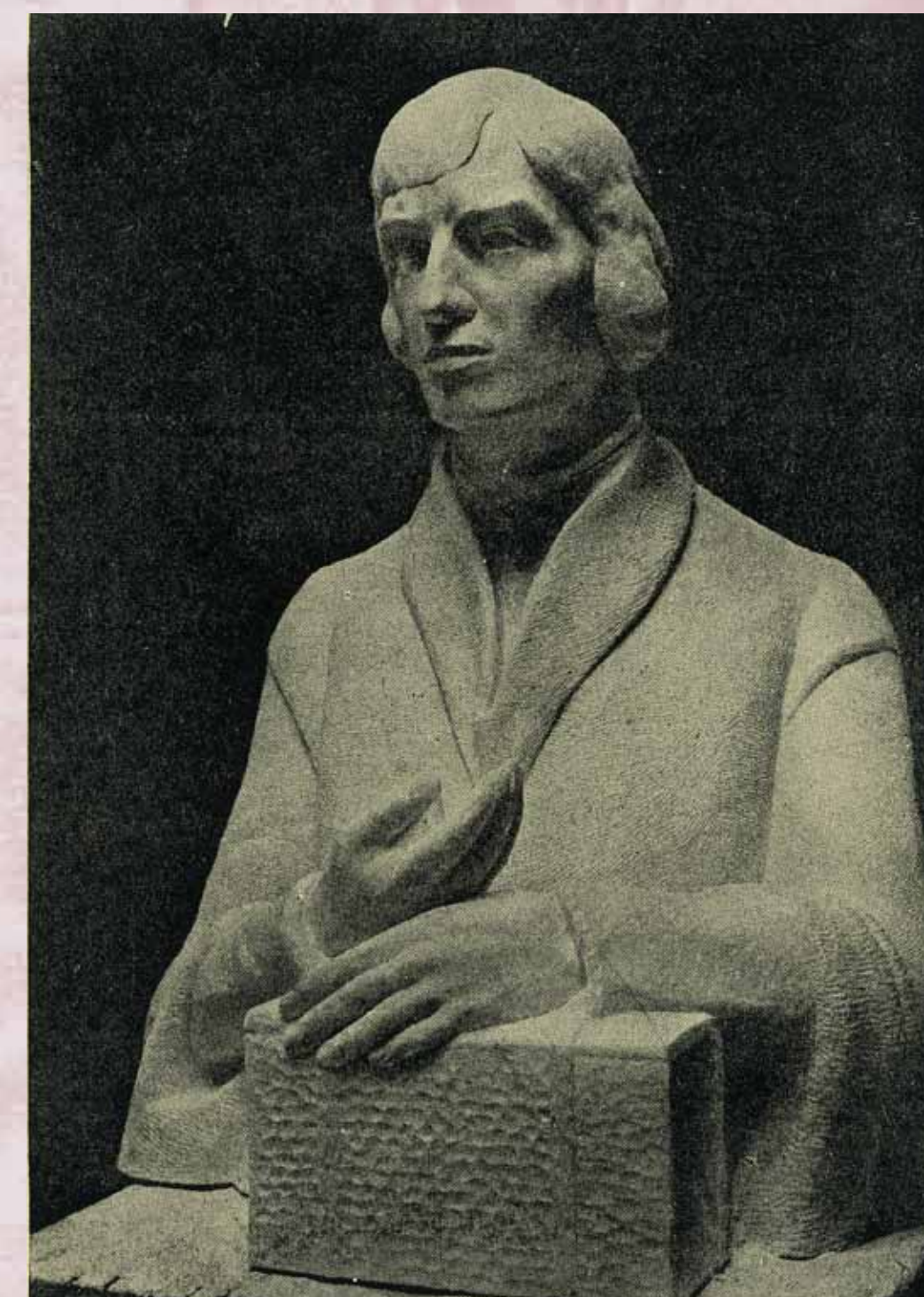
Popiersie Mikołaja Kopernika dłuta krakowskiego rzeźbiarza Wojciecha Rojowskiego w Toruniu, ufundowane przez wojewodę nowogrodzkiego księcia Józefa Aleksandra Jabłonowskiego, 1766; jest to najstarszy pomnik Mikołaja Kopernika na świecie; kilkadziesiąt lat przechowywany był w Ratuszu Miejskim, od 1809 roku, po interwencji Stanisława Staszica, stoi w bazylice Świętych Janów Chrzciciela i Ewangelisty, 1967, fot. Aleksander Jarmołowicz, APAN, ZF, II-131, k. 5

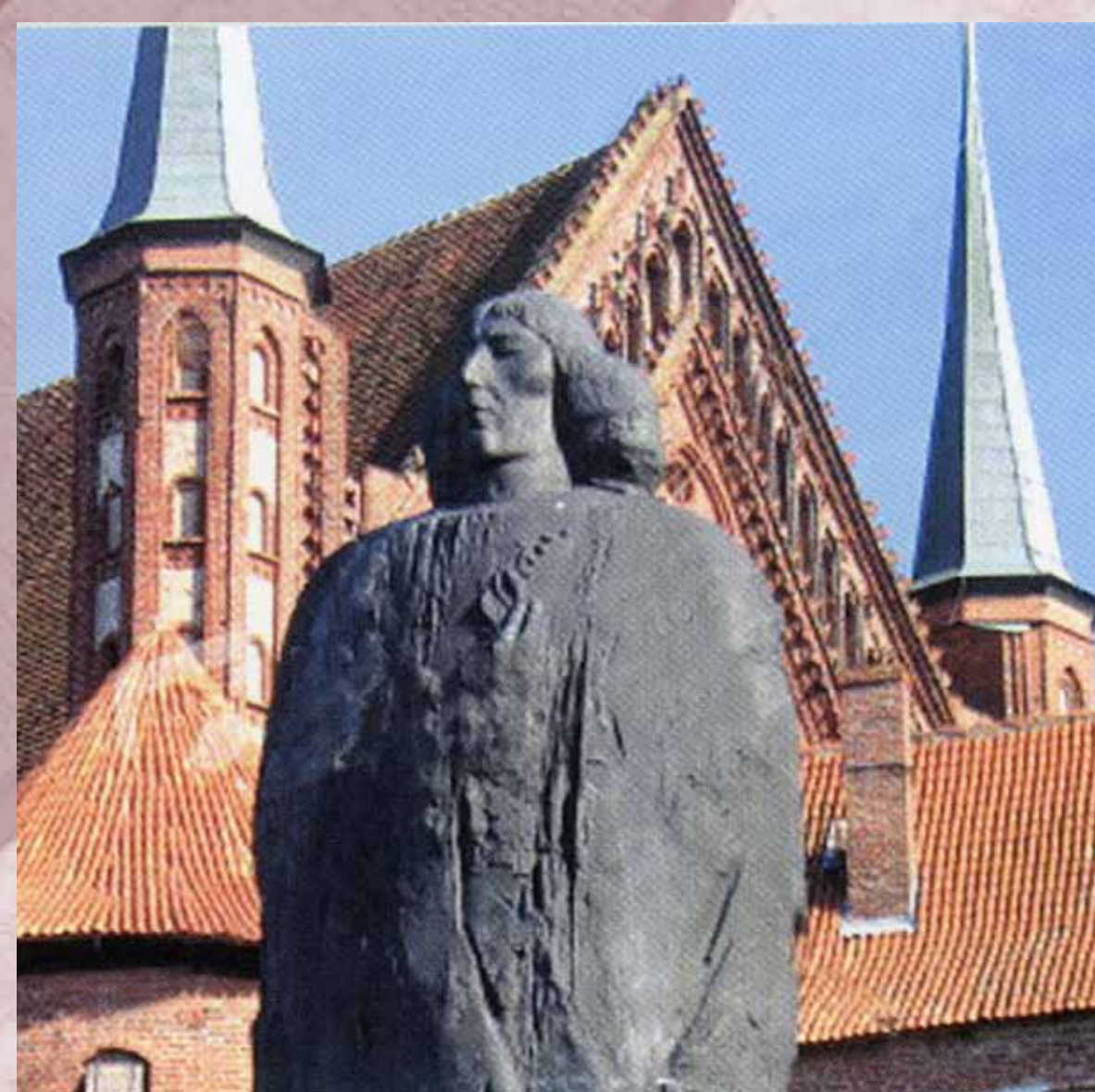
Pomnik Mikołaja Kopernika w Krakowie, wystawiony przez księcia Sebastiana Sierakowskiego, wykonany przez Jana Nepomucena Gallego, umieszczony w kościele św. Anny w Krakowie, 1822, *Album wydany staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu w 400. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika*, Gniezno 1873, tablica XI

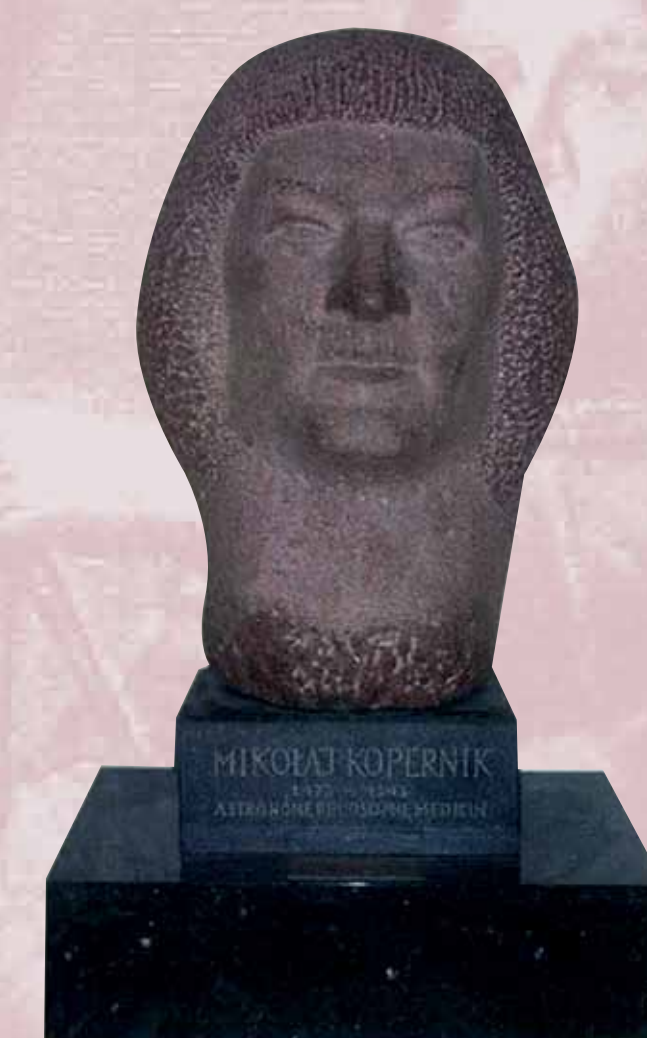
Pomnik Mikołaja Kopernika dłuta berlińskiego rzeźbiarza Friedricha Christiana Tiecka na Rynku Staromiejskim w Toruniu, odsłonięcie 1853; Mikołaj Kopernik w długiej szacie, w lewej ręce trzyma sferę armilarną, prawą wskazuje na niebo, na cokole napis „Mikołaj Kopernik toruńczyk, ruszył Ziemię, zatrzymał Słońce i Niebo”, NAC, 1-U-6401, fot. Zygmunt Ziółkowski

Popiersie Mikołaja Kopernika dłuta Jadwigi Bohdanowicz na Uniwersytecie w Bolonii, 1936, APAN, ZF, II-131, k. 3

Pomnik Mikołaja Kopernika dłuta Mieczysława Weltera u stóp Wzgórza Katedralnego we Fromborku, 1973; zarzucano pomnikowi, że jest nieforemną bryłą zakończoną małą główką, było to jednak nawiązanie do warmińskich świątków; tydzień po odsłonięciu pomnika we Fromborku jego replika stanęła w jednym z największych parków Meksyku, *Niezwykłe biografie. Mikołaj Kopernik 1473-1543. Pasja życia*, Warszawa 2009, s. 19

Popiersie Mikołaja Kopernika dłuta Alfonsa Karneo w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, 1970, *Niezwykłe biografie...*, s. 23